

Městský úřad Nové Město na Moravě

odbor stavební a životního prostředí

Vratislavovo náměstí 103,
592 31 Nové Město na Moravě

Číslo jednací: MUNMNM/77429/2019/8

Nové Město na Moravě 11.3.2020

ROZHODNUTÍ

Výroková část:

Odbor stavební a životního prostředí MěÚ Nové Město na Moravě, jako místně a věcně příslušný orgán státní památkové péče ve smyslu § 29 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“), ve správním řízení posoudil podle § 14 zákona o státní památkové péči žádost o vydání závazného stanoviska, kterou dne 30.10.2019 podalo:

Město Nové Město na Moravě, IČO 00294900, Vratislavovo náměstí č.p. 103, 592 31 Nové Město na Moravě,

(dále jen „žadatel/vlastník kulturní památky“), a na základě tohoto posouzení podle § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči vydává toto **závazné stanovisko** ve věci

**restaurování kašny se sochou Vratislava z Pernštejna
na Vratislavově náměstí v Novém Městě na Moravě,**

dle restaurátorského záměru "*Očištění, rekonzervace a přetěsnění kašny se sochou Vratislava z Pernštejna na Vratislavově náměstí v Novém Městě na Moravě*", Martin Kovařík, akad. sochař a restaurátor, U mostu č. 11, 592 02 Svratka, únor 2020,

na pozemku parc. č. 154 v katastrálním území Nové Město na Moravě,

kteřá je **nemovitou kulturní památkou** zapsanou jako kašna se sochou Vratislava z Pernštejna v Ústředním seznamu kulturních památek pod rejstříkovým číslem **32624 / 7-4286** a nachází se na území **Městské památkové zóny Nové Město na Moravě**, rejstříkové číslo 2104 (vyhlášené JM KNV v Brně k 20.11.1990 ve vyhlášece o prohlášení území historických jader měst za památkové zóny):

Restaurování kašny, jehož předmětem je:

- **obnova nádoby kašny, spočívající v jejím komplexním ošetření, zahrnující očištění povrchu, konsolidaci a konzervaci kamene, revizi a obnovu těsnění spár a výplní svislých i vodorovných, tj. ve stěnách i dně nádrže. Po očištění tlakovou vodou, mechanickém dočištění a penetraci kamene budou spáry zbaveny dožilých a nefunkčních spárovacích hmot a tmelů a budou znovu vyspárovány trvale pružným tmelem a dalšími potřebnými komponenty (provazce, apod.) popsanými v restaurátorském záměru. Finální pohledová vrstva tmelení bude provedena v materiálu na bázi umělého kamene, blížícího se charakterem a strukturou originálu (syenit). Tímto materiálem budou provedeny plastické retuše hmoty a napojení plastických prvků. Hydrofobizace nádrže není plánována.**

je z hlediska zájmů státní památkové péče

přípustné.

Pro provádění restaurování se stanovují tyto podmínky podle § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči:

1. **Veškeré práce charakteru restaurování, včetně úvodního průzkumu budou provedeny oprávněnou osobou dle § 14a, b zákona o státní památkové péči, tedy například držitelem povolení MK ČR pro restaurování kamene.**
2. **Práce budou v jejich průběhu řádně dokumentovány a vlastník kulturní památky bude v případě potřeby po dohodě s restaurátorem svolávat kontrolní dny, na něž budou přizváni zástupci orgánu a organizace státní památkové péče, tj. MěÚ Nové Město na Moravě a Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Telči.**

3. **Poslední kontrolní prohlídka k ukončení akce proběhne za účasti vlastníka kulturní památky, který zajistí účast dodavatele prací, zástupce orgánu a organizace státní památkové péče.**
4. **Nejpozději do 30 dnů od dokončení restaurování odevzdá vlastník kulturní památky jeden originál vyhotovení závěrečné restaurátorské zprávy Národnímu památkovému ústavu.**

Účastníci řízení, na něž se vztahuje rozhodnutí správního orgánu (§ 27 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů):

Město Nové Město na Moravě, IČO 00294900, Vratislavovo náměstí č.p. 103, 592 31 Nové Město na Moravě

Odůvodnění:

Dne 30.10.2019 podal žadatel žádost o vydání závazného stanoviska k výše uvedenému restaurování kašny bez restaurátorského záměru. Tímto dnem bylo zahájeno správní řízení. Restaurátorský záměr zpracovaný akad. sochařem a restaurátorem Martinem Kovaříkem byl správnímu orgánu doručen 5.2.2020. Bez doloženého restaurátorského záměru, který je nezbytnou součástí žádosti o závazné stanovisko nebylo možné požádat o vydání písemného vyjádření odborné organizace státní památkové péče. Správní orgán proto vyčkal na jeho doložení. Odbor stavební a životního prostředí MěÚ Nové Město na Moravě v provedeném správním řízení posoudil předloženou žádost o závazné stanovisko, projednal ji s žadatelem a zástupcem Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Telči (dále „NPÚ, ÚOP v Telči“), který byl jako odborná organizace státní památkové péče požádán dne 18.2.2020 o vydání vyjádření k restaurování kašny. Toto vyjádření vydané dne 9.3.2020 pod č.j.: NPÚ-372/14143/2020 obdržel odbor stavební a životního prostředí MěÚ Nové Město na Moravě dne 11.3.2020. Ve svém vyjádření NPÚ, ÚOP v Telči projevil souhlas s požadovanou akcí a uvedl podmínky, při jejichž dodržení lze navržené práce realizovat. Odbor stavební a životního prostředí MěÚ Nové Město na Moravě po provedeném posouzení a na základě znalosti současného stavu kašny zjistil, že restaurování nádoby kašny lze akceptovat a jeho provedením nejsou ohroženy zájmy chráněné zákonem o státní památkové péči. Žadatel byl seznámen s podmínkami uvedenými ve vyjádření NPÚ, ÚOP v Telči a shodně s odborem stavebním a životního prostředí MěÚ Nové Město na Moravě se s nimi ztotožnil, neboť nenavrhnul další doplnění a neuplatnil námítky.

Kašna ve tvaru kvadrilobu má nádobu s bohatě profilovanou stěnou s obrubou. Dno je tvořeno kamennými dlaždicemi. Těleso kašny je lemováno jedním stupněm schodiště, které je také jako nádoba vytvořeno sekáním ze žuly. Uprostřed nádrže je osazený hranolový podstavec s římsou, na němž je socha zpodobňující Vratislava z Pernštejna v dobovém renesančním oděvu. Tato socha autora Karla Dvořáka není předmětem nynějšího zásahu. Kašna byla zřízena v roce 1871. Jde o hodnotné výtvarně kvalitní uměleckořemeslné dílo doby vzniku, tvořící důležitou součást veřejného prostoru centra města. Důvodem zásahu je zamezení ztrát vody, které jsou způsobeny netěsností spár nádoby kašny. Uchování funkčnosti kašny je jedním z důležitých účelů řešeného objektu, který je rovněž v zájmu státní památkové péče.

Záměr obnovy byl před zpracováním restaurátorského záměru konzultován s odbornou organizací státní památkové péče. Na podkladě tohoto jednání byl zpracován restaurátorský záměr, který je dle sdělení NPÚ, ÚOP v Telči dostatečným podkladem pro restaurování včetně uvedených specifikací plánovaných materiálů. Při jednání a po prohlídce kašny bylo konstatováno, že vyžaduje odborný restaurátorský zásah.

Koncepce restaurátorského zásahu dle předloženého záměru:

Restaurátorský zásah bude zaměřen na komplexní ošetření a přetěsnění kamenné nádoby kašny, zahrnující očištění vnějšího a vnitřního pláště kašny, konsolidaci a konzervaci její hmotné podstaty a revizi a opravu těsnění spár a výplní svislých a vodorovných spár tělesa kašny – vlastní nádoby. Povrch stěn a dna nádoby bude očištěn tlakovou vodou, následně bude provedeno odstranění dožilých, nesoudržných či nefunkčních částí spárování a tmelení kamene. Po kompletním vyčištění svislých a vodorovných spár a penetraci kamene bude do spáry aplikován trvale pružný tmel na bázi polyuretanů, event. MS polymerů. Tyto tmely jsou nejlépe schopny přenést dilatace v kamenných blocích nádoby. Povrchové zaplnění spár a finální pohledové tmely budou provedeny v umělém kameni, plněném žulovou drtí a křemičitým pískem. Budou provedeny plastické retuše spáry a napojení prvků. Hydrofobizace vnitřních partií nádrže kašny nebude prováděna, vzhledem k trvalému ponoření kamene ve vodě a tlaku vodního sloupce by byla neúčinná.

Restaurátorský proces bude zahrnovat tyto etapy:

1. očištění kamene, odstranění biologických náletů a černalých depozitů, biosanace
2. úplné vyčištění styčných spár a odstranění všech výplní a spárovacích hmot z minulých oprav, zpevnění narušených partií, slepení prasklých částí

3. utěsnění spár pružným tmelem, event. v kombinaci PU provazců či pásů
4. pohledové tmelení spár a hran tmelem imitujícím kamenný materiál – syenit
5. zpracování rest. zprávy a fotodokumentace

Podrobný popis stávajícího stavu památky včetně navržených materiálů je obsažen v uvedeném restaurátorském záměru, který je součástí spisu.

Podmínky uvedené ve výroku závazného stanoviska si kladou za cíl ošetřit obnovu nádoby kašny tak, aby byl zaručen co nejlepší výsledek respektující dochovanou hodnotu této nemovité kulturní památky. Níže uvádíme zdůvodnění podmínek NPÚ, ÚOP v Telči, se kterým se ztotožňujeme. Doporučení NPÚ, ÚOP v Telči bylo rovněž po úpravě zahrnuto do podmínek závazného stanoviska, neboť se jedná o důležité povinnosti žadatele, na které by měl být upozorněn a jejichž dodržení je pro zdárnou obnovu památky nepostradatelné.

„Ad 1. Kvalitu zásahu je možno zaručit výhradně při aplikaci speciálních znalostí a schopností, proto je zapotřebí práce realizovat restaurátorskými kapacitami. Požadavek na provádění prací odbornými restaurátorskými kapacitami plyne z výše uvedeného zákona, § 14a, b a souvisí s charakterem této části nemovité kulturní památky – jedná se o kamennou kašnu z roku 1871, významné lokální dílo uměleckého řemesla doby vzniku. Odborně provedená obnova na základě uvedeného postupu uchová a zvýší památkovou hodnotu této památky.

Samotný zákon o památkové péči uvádí, že práce na uměleckých anebo uměleckořemeslných dílech bude provedena oprávněnou osobou dle § 14a a 14b. Výše uvedený návrh podmínky by byl redundantní v případě, kdyby stanovil pouze provedení vlastních restaurátorských prací osobou, která je držitelem povolení MK ČR pro restaurování. Zde se však stanovuje, aby už i samotný úvodní průzkum byl proveden oprávněnou osobou, která má povolení k restaurování uměleckých a uměleckořemeslných děl z kamene.

Doporučení: Do závazného stanoviska orgánu státní památkové péče považujeme za žádoucí uvést následující:

1. Práce budou v jejich průběhu řádně dokumentovány a vlastník památky bude v případě potřeby po dohodě s restaurátorem svolávat kontrolní dny, na něž budou přizváni zástupci orgánu a odborné organizace státní památkové péče. Dokumentační povinnost plyne z platných zákonných norem, zejména z § 10 vyhlášky 66/1988 Sb., žádoucí je zcela průkazná dokumentace, kupříkladu dle Metodického listu NPÚ – „Struktura a náležitosti restaurátorských zpráv“, č. 4/2006. V rámci kontrolních dnů by měly být upřesněny a konzultovány detaily prací, které není možné v předstihu postihnout. Cílem konzultací bude nacházet nejvhodnější řešení respektující současné principy památkové péče. Z povahy věci plyne, že případné dílčí usměrnění - upřesnění, může být uplatněno pouze v přítomnosti dotčených stran. Kontrolní dny lze považovat za jeden ze základních mechanismů účinného dohledu všech složek státní památkové péče ve smyslu platné legislativy.

2. Ukončení akce proběhne v rámci komisionálního předávacího řízení za přítomnosti zástupce vlastníka památky, zástupce orgánu státní památkové péče, zástupce NPÚ, ÚOP v Telči a dodavatele prací. V rámci předávacího řízení bude zástupci vlastníka a NPÚ, ÚOP v Telči odevzdán originál závěrečné dokumentace. Doporučujeme, aby tato dokumentace byla vypracována například podle Metodického listu NPÚ „Struktura a náležitosti restaurátorských zpráv“, č. 4/2006, č. j. NPÚ 302/6662/2006 a aby povinnost odevzdat po 1 paré dokumentace odborné organizaci památkové péče (NPÚ) a vlastníkově, resp. správci, byla jednou z podmínek realizace v ZS orgánu státní památkové péče. Součástí zprávy má být kvalitní fotodokumentace, zhotovená na fotografický papír, digitální verzi dokumentace navíc vítáme, není však podmínkou. Požadavek na komisionální předávací řízení plyne z potřeby zjištění, zda byly práce ukončeny ve smyslu platného závazného stanoviska (rozhodnutí). Vzhledem ke skutečnosti, že přijímajícím je vesměs laická osoba, je žádoucí odborné posouzení, včetně doporučení k převzetí díla, či naopak upozornění na případné nedodělky a nedostatky. Toto posouzení může být též chápáno jako zvýšení právních jistot vlastníka. Přítomnost orgánu státní památkové péče je žádoucí, aby v případě sporů mohl být zajištěn další postup ve prospěch zachování hodnot kulturní památky. Požadavek na odevzdání závěrečné dokumentace vlastníkově a zástupci odborné organizace státní památkové péče má oporu v odst. 9 § 14 výše uvedeného zákona. Další doporučení vycházejí z praxe restaurování v rámci památkové péče. Je žádoucí, aby závěrečná zpráva byla zcela průkazná a měla náležitou vypovídací hodnotu, je totiž svou povahou historickým pramenem k památce (dílu) před zákrokem a sumarizuje provedené práce včetně záznamu použitých technologií. Vhodným vodítkem pro její zpracování je výše uvedený Metodický list NPÚ č. 4/2006.“

Účelem zákona o státní památkové péči je chránit historické objekty a chráněné území jako nedílnou součást kulturního dědictví lidu, svědectví jeho dějin, významného činitele životního prostředí a nenahraditelné

bohatství státu. Zájem na hmotném kulturním dědictví, mezi něž řadíme historicky vzniklé kulturní hodnoty tvořící součást prostředí života současné a budoucí společnosti, je veřejným zájmem České republiky a státní památková péče je určena k ochraně tohoto veřejného zájmu v souladu se zákonem o státní památkové péči. Povinností orgánu státní památkové péče je činit taková opatření, aby nedocházelo k neodůvodněným ztrátám památkových hodnot nebo samotných prvků památkového fondu, mělo by být zajištěno průběžné vědecké poznávání památkového fondu a tyto poznatky předávány široké laické i odborné veřejnosti. Hodnotou historického sídla je jeho věrohodnost, opravdovost, originalita, tedy zachování všech hodnot, pro které bylo sídlo prohlášeno památkovou zónou a jež mají být chráněny a předány v co nejlepším stavu dalším generacím. Proto bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku závazného stanoviska.

Veškeré změny a další doplňky oproti předloženému záměru je nutno předem projednat s orgánem státní památkové péče ve smyslu zákona o státní památkové péči.

Odbor stavební a životního prostředí MěÚ Nové Město na Moravě, vycházel při svém rozhodování ze všech dostupných podkladů a zjištění a řídil se platnými právními předpisy a nařízeními.

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat do 15 dnů ode dne jeho oznámení k odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu Krajského úřadu Kraje Vysočina v Jihlavě podáním u zdejšího správního orgánu.

Odvolání se podává s potřebným počtem stejnopisů tak, aby jeden stejnopis zůstal správnímu orgánu a aby každý účastník dostal jeden stejnopis. Nepodá-li účastník potřebný počet stejnopisů, vyhotoví je správní orgán na náklady účastníka.

Odvoláním lze napadnout výrokovou část rozhodnutí, jednotlivý výrok nebo jeho vedlejší ustanovení. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustné.

Toto rozhodnutí nenahrazuje stavební povolení nebo jiné opatření podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

Ing. Lenka Jamborová
vedoucí odboru

Obdrží:

Město Nové Město na Moravě, IDDS: y67bvir

Na vědomí:

Národní památkový ústav, IDDS: 2cy8h6t

Vyřizuje: Bc. Jana Mrkvíčková, tel.: 566 598 406, e-mail: jana.mrkvickova@meu.nmnm.cz